

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

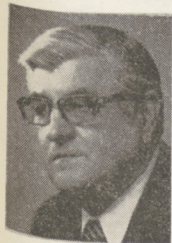
<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

A gazdálkodás gyakorlatából

MUNKADÍJAZÁS A TERMELŐSZÖVETKEZETI NÖVÉNYTERMELÉSBEN ÉS SZOLGÁLTATÓÜZEMEKBE

IVANICS ANDRÁS dr.

A termelőszövetkezetek munkadíjazási rendszerének az arányos jövedelemelosztás és az eredményes munkára való ösztönzés funkcióit kell betöltenie. Olyan, megfelelő kereseti arányok kialakítása szükséges, amelyek a dolgozók képzettségének növelésére ösztönöznek, ugyanakkor a termeléshez szükséges munkaerőt is biztosítják és egyben lehetővé teszik, hogy a termelési célkitűzések teljesüljenek.

Arra a kérdésre, hogy helyes-e a termelőszövetkezetek munkadíjazási gyakorlatát, csak az egyes ágazatokban dolgozók munkadíjarányainak és a kereset ösztönző elemeinek vizsgálata után válaszolhatunk. Ezt a vizsgálati módszert és alkalmazásának néhány tapasztalatát mutatjuk be a növénytermelési ágazatra, továbbá a fenntartó és energiaszolgáltató üzemekre.¹

Tapasztalatainkat 12 termelőszövetkezet 1975. évi adatai alapján közöljük, amelyek területnagyság, eszközellátottság, termelési érték és bruttó jövedelem tekintetében jól reprezentálják a termelőszövetkezetek összességét. A vizsgált termelőszövetkezetek termelési szerkezete azonban az országostól kissé eltér, mivel termelésükben az országosnál valamivel nagyobb volt a szántóföldi növénytermelés és az állattenyésztés, és valamivel kisebb a zöldség-, gyümölcstermelés aránya.

¹ Az állattenyésztési ágazatokkal Varga Ilona munkadíjazási sajátosságok a termelőszövetkezetek állattenyésztési ágazataiban című tanulmánya foglalkozik. Munkálgyi Szemle, 1977. 11. sz.

A KERESETEK ÉS A KERESETI ARÁNYOK ALAKULÁSA

A szántóföldi növénytermelésben dolgozók összes keresetét és alapmunkadíját a következő munkaköri csoportosításban vizsgáltuk: ágazatvezetők, brigádvezetők, szakmunkások, betanított munkások, segédmunkások.

A vizsgált termelőszövetkezetek átlagában a keresetek alakulását az 1. táblázat mutatja. A táblázat adataiból kitűnik a brigádvezetők, a szakmunkások, a betanított munkások és a segédmunkások egy munkaóra eső alapmunkadíjának aránytalansága. A brigádvezetők felelőssége, irányító tevékenysége az időegységre jutó keresetekben nem realizálódik. Igaz, hogy a brigádvezetők között kevés a középfokú végzettségű, és feladatuk körük, felelősségük is igen különböző, mégsem helytálló, hogy az egy munkaóra jutó átlagos alapmunkadíjuk alacsonyabb, mint a hozzájuk beosztott dolgozók többségéé. Az óradíjban mutatkozó aránytalanságot — a gazdaságok adatai szerint — a havi 250–300 óra teljesítése következtében elérhető magasabb havi kereset teszi „elviselhetővé”.

A fizikai dolgozók (segédmunkás, betanított munkás, szakmunkás) keresetének sorrendje szintén aránytalanságot mutat. A nehéz és kedvezőtlen körülmények között végzett, de képzettséget nem igénylő munka bérének az átlagosnál gyorsabb növekedése részben ellensúlyozza a kisebb szakképzettségi követelményből adódó

1. táblázat

A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMELÉSBEN DOLGOZÓK KERESETE ÉS ALAPMUNKADIJA

Munkakörök	Egy munkaóra jutó		Egy havi	
	összes kereset	ebből: alapmunkadíj	összes kereset	ebből: alapmunkadíj
	Ft			
Ágazatvezető	20,40	16,40	5388	4335
Brigádvezető	12,90	10,70	3484	2901
Szakt munkás	12,20	10,90	2631	2345
Betanított munkás	12,30	9,90	2625	2117
Segéd munkás	12,90	11,20	2639	2290

2. táblázat

A GYÜMÖLCSTERMELÉSBEN DOLGOZÓK KERESETE ÉS ALAPMUNKADIJA

Munkakörök	Egy munkaóra jutó		Egy havi	
	összes kereset	ebből: alapmunkadíj	összes kereset	ebből: alapmunkadíj
	Ft			
Ágazatvezető	21,20	18,10	5704	4871
Brigádvezető	13,40	10,90	2909	2366
Szakt munkás	13,80	12,40	3375	3033
Betanított munkás	9,20	7,60	1890	1574
Segéd munkás	10,40	9,30	2088	1866

különbséget a népgazdaság más ágazataiban is. A segéd munkások bére főleg a munkaerő gondok miatt növekszik.

Mindezek alapján feltehető a kérdés, kielégítő-e a növénytermelési szakmunkások anyagi ösztönzése?

A zöldségtermelésben dolgozók kereseti viszonyainak alakulását vizsgáltuk a szántóföldi növénytermeléshez hasonlóan.

Előre kell bocsátanunk, hogy a vizsgált gazdaságok között zöldségtermelő profilú nem volt. Helyzetük azokét a gazdaságokét példázza, ahol 20 ha-tól 200 ha-ig terjedő területen, nagyrészt hagyományos módszerekkel, kevés állandó dolgozóval, kisegítő munkaerőre alapozva termelték a zöldséget.

A zöldségtermelésben elsősorban nem a keresetek aránya, hanem az alacsony kereseti színvonal feltűnő. Valamennyi vizsgált gazdaságban, minden munkakörben a zöldségtermelésben dolgozók kerestek a legkevesebbet. A többi ágazathoz viszonyítva

kisebb órakeresettel a hagyományos zöldségtermelést — sokszor nem teljes értékű munkaerővel — még meg lehetett oldani. Az ágazat fejlesztése, korszerűsítése esetén magasabb képzettségű dolgozókra lesz szükség, akik aligha díjazhatók az eddighez hasonló alacsony szinten.

A gyümölcsstermelésben dolgozók keresetének alakulását a 2. táblázat mutatja. Szembetűnő a brigádvezetők alacsony keresete, aminek oka elsősorban az alapmunkadíj. Ha helyzetüket a szakmunkásokéhoz hasonlítjuk össze, a kontraszelektió veszélyére gondolhatunk.

A betanított munkások a gyümölcsstermelésben — a zöldségtermeléshez hasonlóan — sem érik el az indokoltnak tartható munkadíjat. Valószínű, hogy a vizsgált gazdaságok ebben a kategóriában, a zöldségtermeléshez hasonlóan, marginális munkaerőt foglalkoztattak. Ezért a teljesítményükkel arányos óra-, illetve havi alacsony.

1. táblázat
AJA

alapmunkadíj

4335
2901
2345
2117
2290

2. táblázat

al: alapmunkadíj

4871
2366
3033
1574
1866

nányos zöld-
teljes értékű
metett oldani
sítését esetén
gozókra lesz
ók az eddigi-
gozók keresé-
zat mutatja.
lacsony keresé-
z alapmunka-
munkásokéval
elekcio veszé-
gyümölcster-
eléshez hason-
tnak tartható
y a vizsgált
ában, a zöld-
arginális mun-
ért a teljesíté-
letve havi díj

A fenntartó és energiaszolgáltató üzemekben dolgozók kereseti viszonyainak alakulását a 3. táblázat mutatja. Általában az iparszerűbb körülmények között dolgozó szakmunkások keresete illeszkedik leginkább a népgazdaság nem mezőgazdasági ágazataiban használatos bérezési rendszerek díjtételeihez. E szakmunkások keresetének egymás közötti aránya mind az egyes gazdaságokban, mind a vizsgált gazdaságok összességében megfelelő.

A többi népgazdasági ágban használt Országos Szakmai Bértáblázat „illeszkedésre” készíti a termelőszövetkezeteket is. Ez is bizonyítja, hogy bármely népgazdasági ágazatban, vagy bármely szektorban alkalmazott bérügyi intézkedések másutt is éreztetik hatásukat.

E helyen is fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy a brigádvezetők munkadíjazása

lemerad a beosztott szakmunkásokétól. A szakmunkások közül a vizsgált termelőszövetkezetekben a kovácsok és a mezőgazdasági gépszerelők keresnek a legjobban. A kovács szakmunkás-képesítéssel rendelkezőket általában a munka nehézségi foka és a munkakörülmények miatt egy vagy két kategóriával magasabb fizetési fokozatba sorolták be, mint az ágazat többi szakmunkását. A mezőgazdasági gépszerelők a nyári-őszi csúsmunkák idején kombájnolási munkát is végeznek, ami az egységnyi időre jutó munkadíjukat megemeli. Egyébként a szakmájukban végzett munkájukért járó óradíj alacsonyabb, mint az iparban hasonló munkakörben dolgozók munkájának díjtétele.

A havi és órakeresetekben, legalábbis részben, érvényesül az egyes szakmák társadalmi értékelése (autószerelőknél, jár-

3. táblázat

A FENNTARTÓ ÉS ENERGIASZOLGÁLTATÓ ÜZEMEKBEN DOLGOZÓK KERESETE ÉS ALAPMUNKADÍJA

Munkakörök	Egy munkaórára jutó		Egy havi	
	összes kereset	ebből: alapmunkadíj	összes kereset	ebből: alapmunkadíj
Ft				
Ágazatvezető	23,00	18,30	5055	4027
Műhelyvezető	17,90	15,00	4357	3647
Brigádvezető	15,90	13,10	3890	3206
Mezőgazdasági gépszerelő	15,40	12,90	3553	2981
Géplakatos	15,10	13,70	3371	3047
Esztergályos	15,10	12,50	3282	2811
Hegesztő	14,00	12,30	3111	2741
Járművillamossági szerelő	14,60	12,70	3458	3008
Kovács	15,90	13,70	3553	3055
Villanyszerelő	13,90	11,70	3208	2696
Autószerelő	14,60	13,00	3297	2917
Vízvezeték-szerelő	11,70	10,30	2759	2442
Bognár	13,90	10,90	3053	2407
Traktoros, szakmunkás-képesítéssel:				
100 LE-n aluli gépen	15,90	13,80	4190	3621
100 LE-n felüli gépen	18,50	15,70	4648	3947
Traktoros, szakmunkás-képesítés nélkül:				
100 LE-n aluli gépen	15,00	12,90	3763	3249
100 LE-n felüli gépen	18,70	16,20	4692	4065
Tehergépkocsi-vezető	16,70	14,30	4641	3979

művillamossági szerelőknél stb.), továbbá a kínálatot meghaladó munkaerő-kereslet munkadíjfelhajtó hatása.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetekben a villanyszerelők és a vízvezeték-szerelők órakeresete alacsonyabb, mint a többi szakmunkásé. Szociológiai vizsgálatunk szerint ennek oka: ebben a két szakmában a vidéki szolgáltatási hiányosságok miatt nagy a főálláson kívüli munkavállalási lehetőség.

Az energiaszolgáltató üzemekben dolgozók között általában a 100 LE-n felüli gépen dolgozó traktorvezetők érik el a legnagyobb jövedelmet, akik nagy értékű gépeken, magasabb szaktudással, fontos szerepet töltenek be a gazdaságokban.

A szakképzettséggel rendelkező és a szakképzettség nélküli traktorosok keresete között nincs lényeges különbség. A kereset a teljesítménytől függ, amit a szakmai gyakorlat befolyásol.

Szakmunkás-bizonyítvány nélkül ilyen nagy értékű gépekre csak jó személyi képességekkel és nagy gyakorlattal rendelkező dolgozókat osztanak be. Viszont a nagy gépekre kiképzett, új szakmunkások jelentős részének még meg kell szereznie a kellő szakmai gyakorlatot.

A tehergépkocsi-vezetők keresete, óradíja (16,70 Ft) és havi keresete magas az ipari szakmákban dolgozókéhoz és a traktorosokéhoz viszonyítva.

MUNKADÍJAZÁSI FORMÁK

A munkadíjazás kettős funkciót tölt be: az elosztás és az anyagi ösztönzés eszköze.

A munkadíjazás funkcióinak érvényesülését úgy vizsgálhatjuk, hogy az összeresetet elemeire bontjuk és az egyes elemek arányát mérlegeljük.

Ezért a kereseteket ágazatonként és munkakörönként az alábbi kategóriákra bontottuk:

— *A munkaidő alapján fizetett díjakat a dolgozók óradíjként vagy havi díjként kapják.* A fizikai dolgozóknak, ha nincsenek teljesítmény-előírások, a munkadíjat a munkában eltöltött órák után fizetik. A függetlenített dolgozók (kivételesen a fenntartó üzemek egyes dolgozói is) havi díjazásban részesülnek.

— *A teljesítmények alapján fizetett díjakat a fizikai munkakörben dolgozók kapják az elvégzett munka mennyisége vagy a végeredmék alapján.*

— *Prémiumot a termelőszövetkezetek belső szabályzatuk szerint, a kitűzött célok elérése és a meghatározott feltételek teljesítése esetén, kiemelkedő mennyiségű és minőségű munkáért fizetnek, év közben vagy év végén.*

— *Kiegészítő részesedést a termelőszövetkezetek az év közben kifizetett munkadíjon felül a gazdálkodás eredményétől függően adtak.*

— *Az egyéb címen fizetett munkadíjak közé soroltuk a hűségjutalmat, a tagsági pótlékot, továbbá az előző kategóriákba nem tartozó pótlékokat és jutalmakat.*

A szántóföldi növénytermelésben a keresetek kategóriák szerinti megoszlását a vizsgált termelőszövetkezetek átlagában a 4. táblázat mutatja.

Abban nincs semmi meglepő, hogy az ágazatvezetők és brigádvezetők keresetének mintegy 80%-át a munkaidő alapján fizetett díjak adják. Hasonló az arány az iparban is. Vitatható viszont az a gyakorlat, hogy a további javadalmozást inkább a gazdaság egészének eredménye alapján (kiegészítő részesedéssel), mintsem az irányított ágazat eredménye után (prémiummal) nyújtják. Úgy véljük, hogy a függetlenített vezetőket saját ágazatuk hatékonyságának növelésére elsősorban ágazatuk célkitűzéseinek megfelelő premizálással kellene ösztönözni.

A szántóföldi növénytermelés fizikai dolgozói közül leginkább a szakmunkásokat foglalkoztatják teljesítménybérben. A betanított munkások — és még fokozottabban a segédmunkások — keresetében magasabb a munkaidő alapján fizetett díjak aránya.

Találkozunk azzal a felfogással, hogy a technológia fejlődése és a technika szerepének megnövekedése következtében a fizikai dolgozók munkájának jellege megváltozik. A technológia és a technika behatárolja az egyéni teljesítményeket és ezért a dolgozókat csak a technológiai fegyelem betartására kell ösztönözni. Emiatt a teljesítmények utáni díjazás visszaszorul. Ez a nézet csak annyiban fogadható el, hogy a mennyiségi teljesítmények mellett a jobb minőségre való ösztönzés is egyre inkább előtérbe kerül. Ez a prémiumok alkalma-

Ágaza
Brigád
Szakm
Betan
Segéd

zásán
síthat

A z
fizete
szánt
a fizi
hogy
gozas
az ált
oka, h
ségter
lően.
munk
a telj
tartás
a fizi
a fizik
gádve
csak

A g
zásába
nagyü
Az ös
ményl
tősebl
tők er
vadalk
miumm
igyeke

A fe
kivéte
alapja
molás
ményb
illetve
dolgoz
zás me
meg, r

4. táblázat

A KERESETEK MEGOSZLÁSA A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMELÉSBEN

Munkakörök	A munkaidő alapján fizetett díjak	A teljesít- mény alapján fizetett díjak	A prémiumok	A kiegészítő részesedések	Az egyéb címen fizetett díjak	Összesen
	százalékos aránya az összes keresetben					
Ágazatvezető	80,4	—	8,3	9,8	1,5	100,0
Brigádvezető	83,2	0,1	4,1	11,2	1,4	100,0
Szaktmunkás	23,6	65,5	3,9	3,8	3,2	100,0
Betanított munkás	25,4	55,3	3,0	5,9	10,4	100,0
Segédmunkás	33,3	53,5	2,4	8,8	2,0	100,0

zásának kiterjesztésével lenne megvalósítható.

A zöldségtermelésben a munkaidő alapján fizetett díjak aránya magasabb, mint a szántóföldi növénytermelésben, különösen a fizikai dolgozóknál. Ennek egyik oka, hogy a teljesítménykövetelmények kidolgozása (a normák karbantartása) elmaradt az általunk vizsgált gazdaságokban. Másik oka, hogy ezekben a gazdaságokban a zöldségtermelést nem szakosították megfelelően. A dolgozók naponta nagyon sokféle munkát végeztek, ami körülménnyé tette a teljesítmények személy szerinti nyilván tartását. Prémiumot csak ritkán fizetnek a fizikai dolgozóknak, az ágazat- és brigádvezetőknek gyakrabban, rendszerint csak az árbevétel alakulásától függően.

A gyümölcsstermelési ágazat munkadíj-
zásában valamelyest jobban érvényesült a
nagyüzemi jelleg, mint a zöldségtermelésben.
Az összkeresetben magasabb a teljesít-
ményberek aránya és a prémiumok is jelen-
tősebbek. Az ágazatvezetők és brigádveze-
tők eredményesség szerinti kiegészítő ja-
vadalmazását — helyesen — inkább pré-
miummal, mint kiegészítő részesedéssel
igyekeztek megoldani.

A fenntartó üzemekben dolgozókat szinte
kivétel nélkül a munkában töltött idő
alapján díjazták, havi, illetve óradíj-elszá-
molás útján. A szakt munkások teljesít-
ménybért csak akkor kaptak, ha az aratási,
illetve betakarítási munkák idején gépen
dolgoztak. Egyébként a teljesítménydíjaz-
zás még órautalványozással sem oldható
meg, mert szériamunkák nem fordulnak

elő. Ennek ellenére a prémiumos ösztönzés
lehetséges és kívánatos.

Az energiaszolgáltató üzemekben a trak-
torosok és a tehergépkocsi-vezetők keresé-
tét elemeztük.

Ismeretes, hogy a mezőgazdaságban
a teljesítménykövetelmények a traktorosoknál
és általában a mobil gépek vezetőinél a leg-
teljesebb körűek és a legrészletesebben kidol-
gozottak. A központilag kidolgozott munka-
teljesítmény-normákat a gazdaságok saját
viszonyaikhoz igazítva alkalmazzák. En-
nek köszönhető, hogy a traktorosok kere-
setüknek csak kevesebb, mint egynegye-
dét kapják a munkába eltöltött idő alap-
ján, mégpedig főleg a karbantartással és
javítással töltött időre.

A traktorosok közül a képesítés nélkü-
liek és a 100 LE-n aluli gépen dolgozók ré-
szesülnek a legnagyobb mértékben munka-
idő alapján fizetett díjazásban. Ezek a
traktorosok a legkevésbé képzettek és
zömmel a szállítási munkákat végzik.
A szállítási (főleg a rövid távon való száll-
ítási) munkák teljesítménykövetelményei
pedig a legkevésbé kidolgozottak a ter-
melőszövetkezetekben.

Alacsony a traktorosok keresetében a pré-
miumok aránya. A traktorosok a vizsgált
gazdaságokban több címen kaptak prémiu-
mot:

- az üzem éves terve vagy kampányter-
ve túlteljesítéséért;
- javításianyag- és üzemanyag-meg-
takarításért, költségmegtakarításért;
- a tervezett átlagos műszaknorma túl-
teljesítéséért;

— az elvégzett talaj-előkészítés, vetési, növényápolási munkák minőségi követelményeinek betartásáért.

Nem találkoztunk viszont azzal a gyakorlattal, hogy azon ágazatok eredménye alapján fizettek volna prémiumot a traktorosoknak, amelyek feladatainak teljesítésében közreműködtek.

A tehergépkocsi-vezetők prémiumban részesültek a tonnakilométer túlteljesítése alapján, valamint — a traktorosokhoz hasonlóan — az üzemanyag-fogyasztás és a javítás során elért költségmegtakarítás szerint.

ÖSSZEFOGLALÁS ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A szántóföldi növénytermelésben a segéd munkások átlagos órakeresete a legmagasabb, kevesebb a betanított munkásoké és még ennél is kisebb a szakmunkásoké.

A segéd munkások keresetüket a népgazdaság más ágazataiban hasonló munkát végzőkéhez viszonyítják, s egyre inkább csak akkor maradnak a termelőszövetkezetekben, ha ugyanazt a jövedelmet elérik, mint a népgazdaság más ágazataiban.

A betanított és még inkább a szakmunkások nagy része a paraszti munkához és a paraszti életvitelhez hozzászokott, ezért nehezebben változtat munkahelyet, s viszonylag alacsonyabb díjazásért is a termelőszövetkezetben marad. Ez a csoport az idősebb korosztályhoz tartozik. Várható, hogy ezek létszáma fog.

A brigádvezetők egy órára jutó összeresete nem nagyobb, mint a segéd munkásoké, havi keresetük csupán a hosszabb munkaidő miatt magasabb. Amennyiben a gazdaságok e munkaköröket középfokú képzettségűekkel kívánják betölteni, a jelenleginél magasabb munkadíjazást kell alkalmazniuk.

A zöldségtermelésben dolgozó ágazatvezetők, brigádvezetők és fizikai dolgozók egyaránt a legrosszabbul kerestek a vizsgált termelőszövetkezetekben. Hagyományos zöldségtermelés még ott folytatható, ahol alacsonyan fizethető kisegítő munkakerő van. Korszerű, nagyüzemi zöldségter-

mélést azonban erre a munkaerőcsoportra nem lehet alapozni.

Magasabb képzettségű dolgozókat az ágazat számára csak a személyi érdektség javításával lehet biztosítani.

A gyümölcsstermelésben a brigádvezetők munkadíja alacsony, főleg a szakmunkásokéhoz viszonyítva. A kontraszelektáció elkerülésére a kereseti arányok módosítása szükséges. A nem mezőgazdasági ágazatok bérszínvonalának hatására elsősorban a segéd munkások munkadíjigénye emelkedik, s ez a betanított munkásoknál is egyre kifejezettebbé válik.

A fenntartó és az energiaszolgáltató üzemekben, ahol az ipari szakmai képesséssel rendelkezők dolgoznak, a munkadíjazási szintnek a többi népgazdasági ághoz kell igazodnia. Kivétel a brigádvezetők munkadíjazása, amit a nagyobb szakmai követelmények szem előtt tartásával indokolt felülvizsgálni.

Az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében a munkadíjazás ösztönző funkciója még erősítendő. A következő kérdésekre hívjuk fel a figyelmet:

Helyes volna, ha az ágazatvezetők és brigádvezetők prémiumaik, kiegészítő részesedéseik nagyobb részét az általuk irányított terület hatékonysági mutatóinak javítása alapján kapnák. Erősíteni kellene tehát érdektségüket saját ágazatuk eredményességének növelésében.

A fizikai dolgozók személyi érdektségét különösen a zöldségtermelésben szükséges növelni. De minden ágazatban javasolható az ágazati eredmények utáni prémiumok növelése.

A fenntartó üzemek dolgozóinak „darrabérezése” — kevés kivételtől eltekintve — megoldhatatlan. Arra kellene törekedni, hogy az itt dolgozók az általuk kiszolgált termelőágazatok prémiumaiban részesüljenek.

Az energiaszolgáltató üzemek fizikai dolgozóinak teljesítmény szerinti díjazása általában megoldott. A szállítási munkadíjak rendszerét kell még finomítani. A traktorosoknál és a tehergépkocsi-vezetőknel az anyagköltség és általában az önköltség csökkentéséért volna célszerű magasabb prémiumot fizetni.

len
tet
cer
ma
ség
vén
a r
tai
nev
meg
A
tern
vetl
gaz
ipar
koop
pont
és a
nyez
tima
part
köles
dasá

AZ

Az
agrol
alaku
muk

1 A
képzési
sajt fog
nalásá